

ВСТУП

В сучасній школі навантаження на дітей, відповідно до діючих програм, на високому рівні. Але поряд з тим, бажання вчитись у учнів практично відсутнє. За рахунок того, що у дітей проходить інформаційне перевантаження, бажання вчитись у них поступово знижується, не кажучи вже про те, щоб читати додатково, або захоплюватись літературним читанням.

Більшість учнів адаптувались до сприйняття великої кількості інформації, але, при цьому, спосіб її сприйняття, для себе, вони спростили. Перевага надається відеороликам, аудіо файлам, і, лише потім – читанню літератури. Виникає питання: «Як зробити так, щоб стимулювати дітей до читання художньої літератури?»

Позакласна робота з літератури – система навчально-виховних заходів, які проводяться у вільний від уроків час та спрямовані на поглиблення літературної освіти, всебічний розвиток та виховання учнів. [14, С.316]

Позакласна робота, це така форма роботи, яка виходить за рамки звичайного уроку, тому виникає необхідність зацікавити дітей таким чином, щоб вони самі хотіли читати і працювати вже після закінчення основного навчального процесу.

Актуальність проблеми полягає в тому, щоб зацікавити, захопити дітей процесом читання, що сприятиме підвищенню розвитку пізнавального інтересу до уроків світової літератури. В межах звичайного уроку це зробити дуже важко, за рахунок того, що програмою чітко визначені художні твори, з якими дитина повинна познайомитись в процесі навчання. Позакласна робота дозволяє не лише зацікавити дітей предметом, а й підвищити рівень пізнавального інтересу за рахунок використання інноваційних методів і прийомів навчання, вибору літературних шедеврів, які зачаровують, милують, зігрівають душу. При проведенні позакласних заходів дитина має право вибору, а педагог може застосувати індивідуальний підхід, з урахуванням творчих проявів дитини, її талантів. Використання

нестандартних форм роботи, дозволяє дитині глибше зануритись в атмосферу літературного твору, відчувати його глибше, а також викликає бажання читати світові класичні твори, а крім того розвиваються процеси образного мислення, покращується пам'ять, та відбувається формування творчої особистості школяра.

Мета роботи: проаналізувати методичну та навчальну літературу із світової літератури для визначення принципів ефективного впровадження позакласної роботи з предмету у навчальний процес з метою підвищення навчального інтересу учнів до світової літератури та процесу читання загалом.

Відповідно до визначеної мети постають наступні завдання:

- проаналізувати методичну літературу для визначення основних форм і методів які будуть ефективними в позакласній роботі при викладанні світової літератури в курсі 7 класу;
- дослідити основні форми роботи в позакласній діяльності, визначити ті, які не лише підвищать інтерес до читання світової літератури, а й до процесу читання загалом;
- проаналізувати ключові принципи організації позаурочної роботи;
- розробити позакласний захід із застосуванням інноваційного підходу для підвищення пізнавального інтересу учнів до світової літератури в межах курсу 7 класу.

Об'єкт дослідження – принципи позакласної роботи із зарубіжної літератури, що сприяють підвищенню пізнавального інтересу учнів до предмету

Предмет дослідження – процес формування пізнавального інтересу школярів 7 класу до світової літератури за рахунок позакласної діяльності з предмету.

Теоретичне значення дослідження полягає в тому, щоб проаналізувавши методичні рекомендації педагогів, розробити позакласний захід, який сприяв би підвищенню пізнавального інтересу учнів до читання

світової літератури не лише в рамках шкільної програми, активізував їх до літературного читання за межами основного навчального процесу.

Практичне значення дослідження в тому, що розроблений позакласний захід можна провести в 7 класі, забезпечивши підвищення пізнавального інтересу учнів до читання світової літератури і процесу читання загалом.

Проблема розвитку й реалізації літературної творчості у навчально-виховному процесі розглядалась такими науковцями, як Н.Волошино, Г.Іоніним, М. Кудряшовим, Б.Степанишиним та іншими.

А саме питанню позакласної роботи із світової літератури приділили неабияку увагу вчені-методисти: Д. Білецький, О. Ісаєва, Ж. Клименко, Л. Мірошніченко, В. Неділько, Р. Токмань, Ю. Холодна та ін. Дослідження, направлені на підвищення пізнавального інтересу учнів до світової літератури в позакласній роботі є актуальними впродовж останнього десятиліття, тому цій проблематиці присвячується чимало статей в газетах та журналах.

РОЗДІЛ I 1.Теоретичні та методичні аспекти застосування позакласної роботи в навчально-виховному процесі

1.1. Різноманітність підходів у тлумаченні поняття позакласної роботи та його функції.

Позакласна робота — різноманітна освітня і виховна робота, спрямована на задоволення інтересів і запитів дітей, організована в позаурочний час педагогічним колективом школи.[10, С.24]

Позакласна робота є добровільною, тому вона не має системи оцінювання, змагань, звітування. Кожне позакласне заняття максимально направлене на розвиток творчої особистості учня, з урахуванням його побажань, прагнень до розвитку. Основу позакласних занять складає гурткова робота, для базових навчальних дисциплін цей варіант не завжди має місце бути. Постає питання: «Як використати позакласну роботу в певному напрямку? Як застосувати її для розвитку пізнавального інтересу учнів до навчання і, зокрема, до вивчення окремих дисциплін?»

Позакласна робота має цілий ряд засобів, методів, прийомів, які забезпечують ефективність підвищення пізнавального інтересу. Залучення школярів до позакласної діяльності (навчально-пізнавальної, організаторської, творчої тощо) є для них ні чим іншим, як можливістю саморозвитку, самовдосконалення і, деякою мірою, самопізнання. Завдяки залученню школярів до позаурочної діяльності, здійснюється додатковий позитивний вплив на світосприйняття дитини, формування у неї правильних цінностей. [2, С.3]

Педагоги І. Бех, В. Білоусова, М. Вейт, В. Воронов, К. Дорошенко, Н. Заячківська, Т. Зюзіна, С. Карпенчук, В. Киричок, О. Киричук, І. Кравченко, М. Красовицький, Н. Мойсеюк, А. Мудрик, М. Рibaкова, А. Фоміна, Н. Хамська, І. Харламов, Н. Щуркова та інші вважають вагомим чинником у вихованні позакласну діяльність учнів.

Спільна колективна діяльність, на думку дослідників, дає особливі виховні можливості, що дозволяє одночасно залучити групу учнів до спільної

діяльності, задовольнити їх потреби та побажання у вільному спілкуванні за межами основного навчального процесу. Крім того, колективна діяльність за межами основного навчального процесу, сприяє формуванню спільних цінностей, розвитку талантів та здібностей учні, забезпечує їх всебічний, гармонійний розвиток. За рахунок позакласної роботи діти мають значно менше вільного часу, натомість, з задоволенням спілкуються з однолітками, їх діяльність стає різноманітнішою, різноплановішою. Так С. Карпенчук наголошує, що „у процесі різнопланової діяльності школярів закріплюються знання, формуються вміння, навички, звичні норми поведінки, створюються умови для внутрішньокolleктивних відносин, укорінення елементів морального етикету” [4, С.101]. За переконанням Н. Щуркової, у процесі такої діяльності відбувається оснащення школяра етичним досвідом; набуваються відповідні етичні уміння; формуються стійкі реактивні риси, які складають характер людини; породжується структура особистісних цінностей; формується усвідомлення самоцінності власної особистості.

Так як же правильно підійти до позакласної роботи? В «Енциклопедії освіти» за редакцією В. Кременя відображено позакласну роботу як таку, що є складником навчально-виховної роботи та проводиться в позаурочний час для розширення знань, умінь і навичок, розвитку самостійності, індивідуальних здібностей і схильностей учнів, а також задоволення їх інтересів і забезпечення розумного відпочинку. Позакласна робота проводиться на основі принципів самостійності й добровільності, ураховуються розумові й фізичні особливості школяра [14, 825–826с.].

У праці «Наука про рідномовні обов’язки» І. Огієнка знаходимо інформацію про те, що він вважав позакласну роботу «могутнім двигуном розвитку мови та літератури, підвищення культури спілкування». Позакласна робота, на його думку, повинна будуватись на базі усіх видів мовної комунікації; залученні підростаючого покоління до курсів літературного мовлення. [13, С.29].

На думку Г. Р. Передрій, «позакласна робота з літератури, як української, так і світової, – це обов'язкова складова нормально організованого навчально-виховного процесу школи, яка проводиться паралельно з класною і служить засобом розширення, поглиблення й удосконалення знань, здобутих учнями у школі». У своєму методичному посібнику він розглядає принципи проведення позакласних заходів, що є основою позакласної роботи, а також застосування різних форм та методів роботи, які підвищують пізнавальний інтерес учнів до літератури, світової класики, процесу читання загалом. Дослідниця не заперечує думку про те, що позакласна робота пов'язана тісно з уроками, проте переконана, що «дублювання або продовження роботи, проведеної на уроці, зрозуміло, не зацікавить і не активізує учнів» [18, С.92].

На основі даних думок, можна зробити коротке узагальнення, що позакласна робота, це одна з додаткових форм навчального процесу, яка направлена на вдосконалення уже сформованих навичок в учнів, розширення їх кругозору та підвищення пізнавального інтересу до уроків світової літератури та процесу читання загалом.

1.2.Своєрідність бачень учителів-критиків щодо організації і проведення позакласної роботи.

З педагогічної точки зору до кожного метода, будь якої форми роботи існує визначена методика. Але так, історично, склалося, що вчителі прагнуть додати нові елементи, проявити креативний підхід, тому виникають різні бачення на одну й ту саму проблему, на одну й ту саму методику.

У методичній літературі та шкільній практиці традиційно виділяють три форми позакласної роботи: індивідуальні, групові та масові. Основу такого розподілу визначає кількість учасників.[18, С.36]

Підкреслюючи нечіткість поняття «масовість» В.І. Шепелева пропонує розрізняти форми позакласної роботи світової літератури за організаційно-структурною ознакою. Так вона визначає дві групи: організаційно-структурні (сюди входять групові) та не структурні (індивідуальні та масові).

Індивідуальна позакласна робота передбачає підготовку повідомлень, міні-проектів, презентацій і так далі з заданої теми, чи то вивчення життєвого шляху письменника, чи то під час вивчення його творів. В цьому напрямі відбувається розвиток індивідуальних здібностей учнів при вивченні віршів, виконанні ролей в рольовій грі і т.д. Індивідуальну роботу можна використовувати постійно або епізодично.

Групова форма позакласної роботи має чітко визначену структуру, постійний склад учасників, які мають спільні інтереси, бажання, прагнення. Ця форма включає в себе гуртки різних напрямів, зокрема літературні, акторські, вокальні, позакласного читання і т.д. Останнім часом набувають популярності комбіновані гуртки: літературно-театральні, літературно-перекладацькі та інші. Одною з переваг гурткової роботи є їх систематичність, відповідно до визначеного графіку.

Масові форми позакласної роботи чітко не організовані і не структуровані. Сюди належать карнавали, вечори пам'яті, художньої діяльності та інші. Ці заходи мають епізодичний характер.[12, 38-39с.]

У педагогічній літературі є поняття “об’єднуючі форми позакласної форми” (Т.М. Камчиць, З.О. Кейліна). Сюди належать дитячі, юнацькі клуби за інтересами, театри і т.д. Ці клуби є досить ефективні, так як об’єднують дітей різної вікової категорії, різних за інтересами, що призводить до мимовільного обміну інформацією, розширення кругозору. Клуби повинні мати свою емблему, девіз, статут. Найбільш ефективними, як правило є клуби інтелектуальні та веселих та кмітливих. Клуби популярні через спільні інтереси не залежно від віку.

Після проведення аналізу, обравши форму позакласної роботи необхідно визначитись з основними принципами його роботи.

Позакласна робота будується з урахуванням основних загальнодидактичних принципів:

- на кожному позаурочному занятті у нерозривній єдності реалізуються освітні й виховні завдання;
- усі відомості розглядаються і з’ясовуються відповідно до результатів сучасних досліджень, чим забезпечується принцип науковості;
- явища і факти, що аналізуються в процесі позакласної роботи, мають відповідати віковим можливостям учнів, принцип доступності тісно пов’язаний з принципом усвідомлення знань;
- позакласна робота враховує вимоги розвиваючого навчання: формуються навички спостереження й аналізу явищ і фактів, уміння самостійно працювати з доступною літературою [17, 216-221с.].

За рекомендацією Ісаєвої та Клименко можна виділити принципи організації позакласної роботи із зарубіжної літератури:

- взаємодія п/р з уроками зарубіжної літератури;
- взаємопов’язане вивчення української та зарубіжної літератур;
- взаємодія з іншими шкільними предметами;
- взаємодія з іншими мистецтвами;
- широке використання ігрових методів;

- дидактичні принципи: добровільна участь, наступність, доступність, індивідуальний підхід.

В загальноосвітніх закладах, як правило, пріоритетними формами є ігрові, театральні, дискусійні та інші але найбільш популярними є:

1. Предметні тижні, зокрема тиждень світової літератури;
2. Загальношкільні предметні олімпіади, громадські огляди знань - навчально-пізнавальна діяльність;
3. Героїко-патріотичні та військово-спортивні заходи: робота шкільних музеїв, тематичні вечори та свята; організація і проведення екскурсій та тематичних екскурсійних поїздок, військово-спортивних ігор «Зірниця» та «Орлятко», змагань «Безпечне колесо», загонів ЮІР (юних інспекторів дорожнього руху) і ЮДП (юних друзів пожежників).
4. Колективно-творчі справи (масові свята) фестивалі творчості, тематичні вечори і т.д.;
5. Суспільно значущі, корисні заходи: трудові десанти, суботники;
6. Спортивна і туристична діяльність. [11, С.319]

За Ісаєвою та Клименко форми позакласної роботи:

1. Постійнодіючі форми роботи

- літературний гурток;
- драматичний гурток;
- краєзнавчий гурток;
- шкільний театр;
- літературний клуб;
- лекторій;
- літературний салон;
- літературна газета та ін.

2. Епізодичні

- літературні екскурсії;
- літературні вечори;
- літературні вистави;

- літературні ігри та розваги;
- конкурси;
- інтерв'ю;
- зустрічі. [17, С.219]

Не дивлячись на те, що думки педагогів при визначенні ключових форм роботи розділились, можна виділити спільний аспект. Позакласна робота направлена на роботу з учнями так, щоб максимально підвищити пізнавальний інтерес до вивчення світової літератури, формувати та розвивати читацький інтерес та читацькі навички, в будь-якій формі, вона направлена на задоволення індивідуальних потреб кожного окремого учня.

ВИСНОВКИ ДО I РОЗДІЛУ

Позакласна робота, це така форма роботи, яка виходить за рамки звичайного уроку, тому виникає необхідність зацікавити дітей таким чином, щоб вони самі хотіли читати і працювати вже після закінчення основного навчального процесу.

При проведенні позакласних заходів дитина має право вибору, а педагог може застосувати індивідуальний підхід, з урахуванням творчих проявів дитини, її талантів. Використання нестандартних форм роботи, дозволяє дитині глибше зануритись в атмосферу літературного твору, відчувати його глибше, а також викликає бажання читати світові класичні твори, а крім того розвиваються процеси образного мислення, покращується пам'ять, та відбувається формування творчої особистості школяра.

Позакласна робота має цілий ряд засобів, методів, прийомів, які забезпечують ефективність підвищення пізнавального інтересу. Залучення школярів до позакласної діяльності (навчально-пізнавальної, організаторської, творчої тощо) є для них ні чим іншим, як можливістю саморозвитку, самовдосконалення і, деякою мірою, самопізнання. Завдяки залученню школярів до позаурочної діяльності, здійснюється додатковий позитивний вплив на світосприйняття дитини, формування у неї правильних цінностей.

Ряд педагогів, які працювали над проблемою використання позакласної роботи для підвищення пізнавального інтересу учнів до процесу читання, дійшли висновку, що позакласна робота буде ефективною лише тоді, коли будуть враховані побажання дитини, її вікові особливості, використаний індивідуальний або груповий підхід, залежно від «масовості» бажаючих.

Визначаючи форму роботи, індивідуальну, групову або масову, педагог враховує побажання і потреби тих учнів, які виявили прагнення і бажання поринути у чарівний літературний світ за межами звичайного уроку. Врахування лише масового показника не достатньо. Потрібно пам'ятати і про частоту залучення дітей до позакласної роботи. Якщо це систематичні

заняття – то це гурткова робота, яка дозволяє використати одні методи, наприклад, драмгурток – підготовку драматичних постановок світових класиків, а якщо це епізодичний позакласний захід, то варіантів безліч – предметний тиждень, літературний аукціон, літературний квест і так далі.

Позакласна робота покликана підвищити пізнавальний інтерес учнів до базових дисциплін, зокрема світової літератури, розвивати кожного учня окремо за рахунок індивідуального підходу педагога.

Shchayuska

РОЗДІЛ II. Практичні характеристики форм та видів позакласної роботи в школі

2.1.Різнохарактерність форм і видів позакласної роботи у 7 класі

Шкільний курс світової літератури побудований таким чином, що вимагає від вчителя не простого проведення уроку, а активного залучення дітей до позакласної діяльності, яка максимально дозволить закінчити роботу розпочату в класі. Позакласна робота дозволяє:

- більш детально познайомитись із творчістю письменника, попрацювавши не з одним, а кількома літературними творами;
- сприяє розвитку пізнавального інтересу учнів до літератури, зокрема читання;
- дозволяє використати вільний час дітей на їх саморозвиток та самовдосконалення, адже позакласна робота базується на добровільних засадах і прагненні до навчання.

Під час планування позакласної роботи з учнями 7 класу, слід враховувати їх вікові особливості, рівень активності та психологічні процеси, які дозволять зробити правильний вибір форм та методів роботи, і дадуть високі якісні показники. Не дивлячись на те, що позакласна робота не передбачає застосування системи оцінювання, порівняння, діти самі відчуватимуть себе впевненіше на уроках, і зможуть підвищити свої основні оцінки в межах уроку.

Так як учні 7 класу, це діти середньої вікової категорії, які характеризуються високим рівнем активності, завзятості, прагненням активно пізнавати навколишній світ не виявлять бажання відвідати ще один урок, тому найбільш раціональним буде застосування епізодичної позакласної роботи. А так як діти прагнуть показати себе, то доцільним буде використання таких форм як: художня постановка, або літературна кав'ярня, або вистава, або екскурсія, або літературний брей-ринг, або літературний КВК.

Світова література, це не просто предмет, це, можна сказати, «річка» в яку вливаються маленькі струмочки : живопис, мистецтво, музика, архітектура і т.д. Вивчення світової літератури розширює горизонти учнів, тому правильно

підібрані форми і методи роботи дозволять зробити ці горизонти безмежними. Позакласна робота, в цьому випадку, найкращий інструмент. [7, С.24]

Для успішного проведення позакласного заходу з дітьми 7 класу , потрібно пам'ятати про:

1. Вибірковість – залучити дітей, бажано, до найцікавішої, на вашу думку, теми, або до теми, яку вам запропонували самі учні;
2. Наукову поглибленість - матеріал вивчений на уроці є не цікавим для дітей при повторенні, тому потрібно готувати нову, цікаву додаткову інформацію, яка підвищить пізнавальний інтерес та любов до читання, а не загубить тендітні спроби дітей розвиватись і ставати краще;
3. Практичну спрямованість – дитина повинна, за необхідності, вміти застосувати здобуті знання та отриману інформацію в повсякденному житті;
4. Добровільність – потрібно підтримувати тих, хто прагне до читання, а не змушувати, впливаючи на оцінку;
5. Рівноправність – реалізувати прагнення і бажання кожної дитини повною мірою, це ознака високого рівня педагогічної майстерності;
6. Зацікавленість - використати такий підхід, який викличе у дитини бажання стати учасником подібного заходу не один раз;
7. Принцип творчості – вислуховувати всі ідеї дітей, намагатись брати хоч маленьку долю з кожної ідеї. [9, С.24]

Підвищення пізнавального інтересу справа не проста, але якщо є гурткова робота, то можливості стають ширшими. Так педагог має можливість залучити дітей до неймовірного світу літератури з використанням різних форм роботи, зокрема таких як:

- Бесіда (евристична, відтворювальна, узагальнююча);
- Діалог;
- Демонстрація;
- Дозування навчального матеріалу;
- Закріплення знань умінь і навичок;

- Консультація;
- Розвиток мовлення;
- Самоконтроль;
- Рольова гра;
- Метод проектів;
- Тестування;
- Тренінг.

Сьогодні позакласна робота з літератури здійснюється у трьох напрямках:

- індивідуальні завдання учням;
- заняття гуртка;
- масові заходи.

Індивідуальні доручення можна охарактеризувати як щоденну позакласну роботу. Без неї неможливі ні заняття гуртка, ні масові заходи.

Заняття гуртка можливі лише за його наявності, в свою чергу гуртки можуть бути:

- літературно-творчі;
- драматичні;
- фольклорні;
- літературно-краєзнавчі;
- гуртки художнього слова та ін.

Гурток має задовольнити запити школярів, які цікавляться світовою літературою. [3, С.156]

До масових позакласних заходів відносять: літературні вечори, читацькі конференції, диспути, конкурси, змагання, вікторини, збирання фольклору, літературні екскурсії, походи та ін. Кожен із них має свою методику підготовки і проведення.

2.2. Практичне застосування форм і видів позакласної роботи

Застосування теоретичних основ на практиці можливо лише за умови використання не лише свого досвіду, а й досвіду і наробок інших педагогів. Наприклад, при підготовці і проведенні позакласного заходу Шкільний театр.

Дія 1. Визначаємо ключові завдання

Завдання:

- виховувати естетичний смак засобами театрального мистецтва;
- пропагувати драматичні твори, розширювати знання про театр;
- формувати культурного глядача.

Дія 2. Робота над постановкою п'єси:

I етап. Знайомство з п'єсою, її перше читання. Аналіз проблематики.

Розподіл ролей.

II етап. Робота над образами

Мета: зрозуміти ідейний зміст кожного образу, його місце у п'єсі.

Завдання для кожного учасника: продумати власний режисерський коментар образу.

III етап. Робота над ролями:

- індивідуальна: аналіз тексту героя, формування навичок виразного читання, занурення в образ.
- колективна: аналіз всього сценарію

Приклад розробки: «Театр ані трохи не дрібниця...» (методичні рекомендації до роботи шкільного театру за комедією Гоголя «Ревізор» [7-8 класи: 6].

IV етап. Репетиції

- окремих сцен;
- усієї вистави.

V етап. Прем'єра.

VI етап. Обговорення вистави. Завдання для глядачів: написати рецензію на виставу

Позакласний виховний захід «Засідання літературного клубу»

Дія 1. Визначаємо ключові завдання

Завдання:

- виховувати літературний смак;
- підвищувати пізнавальний інтерес, прагнення до читання;
- виховувати літературні смаки учнів під час знайомства з класичною світовою літературою.

Дія 2. Підготовка до заходу

- визначення основних змістовних ліній, які діти повинні опрацювати
- підготовка роздаткового матеріалу
- підготовка презентації
- підготовка ведучих
- проведення заходу

Приклад розробки:

- «Їм обом потрібен час...» (сценарій засідання клубу юних філологів за оповіданням Дж.Олдріджа «Останній дюйм») [7-8 класи: 10];
- «Хто ви – Дон Кіхот Ламанчський?» (сценарій засідання прес-клубу) [7-8 класи: 6].

Позакласний виховний захід у формі екскурсії (очної або заочної)

Специфіка:

- вивчення літературних особливостей із зануренням у історичне, конкретне середовище, як правило, під час відвідування музею (очна екскурсія), або під час роботи з презентацією, повідомленнями за наявності відео і фотоматеріалів (заочна екскурсія)
- вивчення літератури в конкретному життєвому середовищі.

Ефективність літературних екскурсій залежить від наявного рівня знань та вмінь учнів.

Підготовка до екскурсії: опрацювання художньої, літературознавчої, критичної, етнографічної, мемуарної літератури, ознайомлення з архівними та музейними матеріалами («Бальзак і Україна»).

Приклад розробки:

«Є така країна – Грінландія» (заочна оглядова екскурсія залами Феодосійського літературно-меморіального музею О.Гріна) [7-8 класи: 5].

Позакласна робота із світової літератури найрізноманітніша, на приведених прикладах вона не зупиняється, можна проводити ігри, такі як «О, щасливчик!», під час вивчення творчості Г.Х. Андерсена, знайти «Слабку ланку» у Пригодах Тома Сойєра, під час вивчення творчості М.Твена, організовувати посиденьки в літературному кафе, обговорюючи пригоди Гаррі Поттера, проводити літературні свята, наприклад перед новим роком «Вечори на хуторі поблизу Диканьки» та інше. Такий підхід не просто викликає у дітей пізнавальний інтерес, а й активізує бажання читати світову класичну літературу.

ВИСНОВКИ ДО II РОЗДІЛУ

Шкільний курс світової літератури побудований таким чином, що вимагає від вчителя не простого проведення уроку, а активного залучення дітей до позакласної діяльності, яка максимально дозволить закінчити роботу розпочату в класі. Позакласна робота дозволяє:

- детальніше вивчати літературні твори;
- підвищувати пізнавальний інтерес до предмету;
- самовдосконалюватись.

Так як учні 7 класу, це діти середньої вікової категорії, які характеризуються високим рівнем активності, завзятості, прагненням активно пізнавати навколишній світ не виявлять бажання відвідати ще один урок, тому найбільш раціональним буде застосування епізодичної позакласної роботи. А так як діти прагнуть показати себе, то доцільним буде використання таких форм як: художня постановка, або літературна кав'ярня, або вистава, або екскурсія, або літературний брей-ринг, або літературний КВК.

Залучення дітей до позакласної роботи можливе із використанням різних форм роботи, зокрема таких як:

- Бесіда (евристична, відтворювальна, узагальнююча);
- Діалог;
- Демонстрація;
- Дозування навчального матеріалу;
- Закріплення знань умінь і навичок;
- Консультація;
- Розвиток мовлення;
- Самоконтроль;
- Рольова гра;
- Метод проектів;
- Тестування;
- Тренінг.

Сьогодні позакласна робота з літератури здійснюється у трьох напрямках:

- індивідуальні завдання учням;
- заняття гуртка;
- масові заходи.

Систематичне залучення дітей до позакласної роботи дає позитивні результати, але не варто забувати і про те, що навіть епізодичне залучення дітей до позакласної роботи сприяє підвищенню пізнавального інтересу до навчання і зокрема до літератури, не кажучи вже про гурткову роботу, яка в систематичному викладанні розвиває творчі здібності дітей та виховує в них любов до прекрасного.

Так учнів можна залучати до позакласних заходів кожного навчального року, зокрема в курсі 7 класу. Під час вивчення творчості Дж. Олдріджа (Останній дюйм) доречно буде провести позакласний захід «Засідання літературного клубу». Читаючи про дивовижні пригоди Гаррі Поттера, Джоан Ролінг – посидіти і обговорити їх у «Літературному кафе». Знайти «Слабку ланку» у Пригодах Тома Сойєра, під час вивчення творчості М.Твена та багатьох інших позакласних заходах, які обов'язково зацікавлять дітей та викличуть у них бажання читати класичну світову літературу.

ВИСНОВОК

Позакласна робота, це така форма роботи, яка виходить за рамки звичайного уроку, тому виникає необхідність зацікавити дітей таким чином, щоб вони самі хотіли читати і працювати вже після закінчення основного навчального процесу.

При проведенні позакласних заходів дитина має право вибору, а педагог може застосувати індивідуальний підхід, з урахуванням творчих проявів дитини, її талантів. Використання нестандартних форм роботи, дозволяє дитині глибше зануритись в атмосферу літературного твору, відчувати його глибше, а також викликає бажання читати світові класичні твори, а крім того розвиваються процеси образного мислення, покращується пам'ять, та відбувається формування творчої особистості школяра.

Позакласна робота має цілий ряд засобів, методів, прийомів, які забезпечують ефективність підвищення пізнавального інтересу. Залучення школярів до позакласної діяльності (навчально-пізнавальної, організаторської, творчої тощо) є для них ні чим іншим, як можливістю саморозвитку, самовдосконалення і, деякою мірою, самопізнання. Завдяки залученню школярів до позаурочної діяльності, здійснюється додатковий позитивний вплив на світосприйняття дитини, формування у неї правильних цінностей.

Позакласна робота покликана підвищити пізнавальний інтерес учнів до базових дисциплін, зокрема світової літератури, розвивати кожного учня окремо за рахунок індивідуального підходу педагога.

Шкільний курс світової літератури побудований таким чином, що вимагає від вчителя не простого проведення уроку, а активного залучення дітей до позакласної діяльності, яка максимально дозволить закінчити роботу розпочату в класі. Позакласна робота дозволяє:

- детальніше вивчати літературні твори;
- підвищувати пізнавальний інтерес до предмету;
- самовдосконалюватись.

Так як учні 7 класу, це діти середньої вікової категорії, які характеризуються високим рівнем активності, завзятості, прагненням активно пізнавати навколишній світ не виявлять бажання відвідати ще один урок, тому найбільш раціональним буде застосування епізодичної позакласної роботи. А так як діти прагнуть показати себе, то доцільним буде використання таких форм як: художня постановка, або літературна кав'ярня, або вистава, або екскурсія, або літературний брей-ринг, або літературний КВК.

Систематичне залучення дітей до позакласної роботи дає позитивні результати, але не варто забувати і про те, що навіть епізодичне залучення дітей до позакласної роботи сприяє підвищенню пізнавального інтересу до навчання і зокрема до літератури, не кажучи вже про гурткову роботу, яка в систематичному викладанні розвиває творчі здібності дітей та виховує в них любов до прекрасного.

Так учнів можна залучати до позакласних заходів кожного навчального року, зокрема в курсі 7 класу. Під час вивчення творчості Дж. Олдріджа (Останній дюйм) доречно буде провести позакласний захід «Засідання літературного клубу». Читаючи про дивовижні пригоди Гаррі Поттера, Джоан Ролінг – посидіти і обговорити їх у «Літературному кафе». Знайти «Слабку ланку» у Пригодах Тома Сойєра, під час вивчення творчості М.Твена та багатьох інших позакласних заходах, які обов'язково зацікавлять дітей та викличуть у них бажання читати класичну світову літературу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Жарков О. Роль і значення позакласної роботи у загальній системі навчання [Електронний ресурс] / О. Жарков, Ю. Коломієць. – Режим доступу: [www.URL:http://www.rusnauka.com/26_OINXXI_2009/Pedagogica/52580.doc.htm](http://www.rusnauka.com/26_OINXXI_2009/Pedagogica/52580.doc.htm)
2. З досвіду проведення позакласної роботи із зарубіжної літератури // Зарубіжна література в школах України. – 2007. – № 11. – С. 2–4.
3. Ісаєва О.О. Організація та розвиток читацької діяльності школярів при вивченні зарубіжної літератури: Посібник для вчителя. – К.: Ленвіт, 2000. – С. 140-180.
4. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. / Карпенчук С. Г. – К.: Вища шк., 1997. – 304 с.
5. Клименко Ж.В., Ісаєва О.О. Зарубіжна література. Позакласні заходи. 5-11 класи: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2004. – 128 с.
6. Клименко Ж.В., Ісаєва О.О. Зарубіжна література. Позакласні заходи. 7-8 класи: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2004. – 128 с.
7. Кривова Г. Система факультативних курсів із зарубіжної літератури та її роль у формуванні читача / Г. Кривова // Зарубіжна література в школі. – 2006. – № 11–12. – С. 18–36.
8. Мартинець А. Позакласна робота із зарубіжної літератури: методичний посібник / А. Мартинець // Зарубіжна література та культура. – 2000. – № 8. – С. 2–5.
9. Мартинець А. Позакласна робота із зарубіжної літератури: метод. посібник / А. мартинець // Зарубіжна література. – 2001. – № 45. – С. 24.
10. Мірошніченко Л.Ф., Дишлюк Ю.М. Зарубіжна література. Позакласні заходи. 5-9 класи: Посібник для вчителя. – Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2004. – 208 с.

11. Мирончук Н.М. Позаурочна діяльність старших підлітків: аналіз стану організації та шляхи оптимізації / Н.М. Мирончук // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць. – К.: Ін-т проблем виховання, 2008. – Вип. 12, Кн. 1. – С. 316-325 (наукова стаття; 10 с.; 0,45 д.а.).
12. Предметні тижні в школі: Методичний посібник / Упорядник М. Голубенко. – К.: Шк. світ, 2007. – 128 с.
13. Психолого-педагогический словарь: для учит. и руковод. общеобраз. учрежд. / Авторсоставитель: В. А. Мижериков; под ред. П. И. Подкасистого. – Ростов н / Д: Изд-во „Феникс”, 1998. – 544 с.
14. Тиждень зарубіжної літератури та російської мови (з досвіду роботи гімназії ім. П. Куліша м. Борзни Чернігівської обл.) // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2007. – № 9. – С. 9-20.
15. Ціко І. Навчально-методичне забезпечення самореалізації особистості на уроках зарубіжної літератури та в позаурочний час / І. Ціко // Зарубіжна література в школах України. – 2008. – № 1. – С. 12–16.
16. Шворак Н. Вікторина “Знавці зарубіжної літератури”. 5-9 класи / Н. Шворак // Зарубіжна література в школі. – 2009. – № 21. – С. 36–37.
17. Штейнбук Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в школі: навчальний посібник / Ф. Штейнбук. – К., 2007. – 313 с.
18. Яценко Л. Інтелектуальна гра “О, щасливчик!”. 7 клас / Л. Яценко // Зарубіжна література в школі. – 2009. – № 2. – С. 23–27.
19. Ячник Н. Творити разом з дітьми. Позакласна робота як шлях підвищення інтересу до вивчення зарубіжної літератури / Н. Ячник // Зарубіжна література. – 2006. – № 4. – С. 1–3.